

Dr. Halid Konjhodžić

Redovni profesor na Fakultetu za turizam i vanjsku trgovinu - Dubrovnik

KEYNESIJANSKA TEORIJA KAMATNJAKA I NJEZIN UTJECAJ NA MONETARNU POLITIKU

UDK/UDC 330.1:336.74

Stručni rad

Primljeno/Received: 16. rujna 1996.

Sažetak

Keynesijanska teorija kamatne stope i njezin utjecaj na monetarnu politiku su predmet analize u ovom radu. Kamata je po Keynesu prvorazredni monetarni fenomen, zavisan od ponude i potražnje likvidnih novčanih sredstava, fenomen koji veoma snažno utječe na gospodarska kretanja u zemlji i svijetu. Bitan uvjet gospodarske ravnoteže jest jednakost štednje i investicije. Ta jednakost se ne postiže automatski, posredstvom kamatnjaka na tržištu novca, nego naknadno i mukotrpno i to uz komplicirani mehanizam multiplikacije investicija, osobne potrošnje, zaposlenosti i dohotka, što je opet moguće, po Keynesu, osigurati samo aktivnom ekonomskom politikom države, pri čemu monetarna politika ima vrlo važnu ulogu.

Ključne riječi: Kamata, ponuda novca, potražnja novca, multiplikator, optimalna stopa, ekspanzivna monetarna politika, restriktivna monetarna politika.

UVOD

Kamata, kao cijena upotrebne vrijednosti zajmavnog kapitala je bila vrlo važna determinanta Keynesove makroekonomske analize. Međutim, da bismo razumjeli prirodu i ulogu kamate u Keynesovom makroekonomskom modelu moramo se prethodno, bar u osnovnim crtama, upoznati s prirodom i funkcijom kamate, odnosno kamatne stope u okviru ekonomske znanosti.

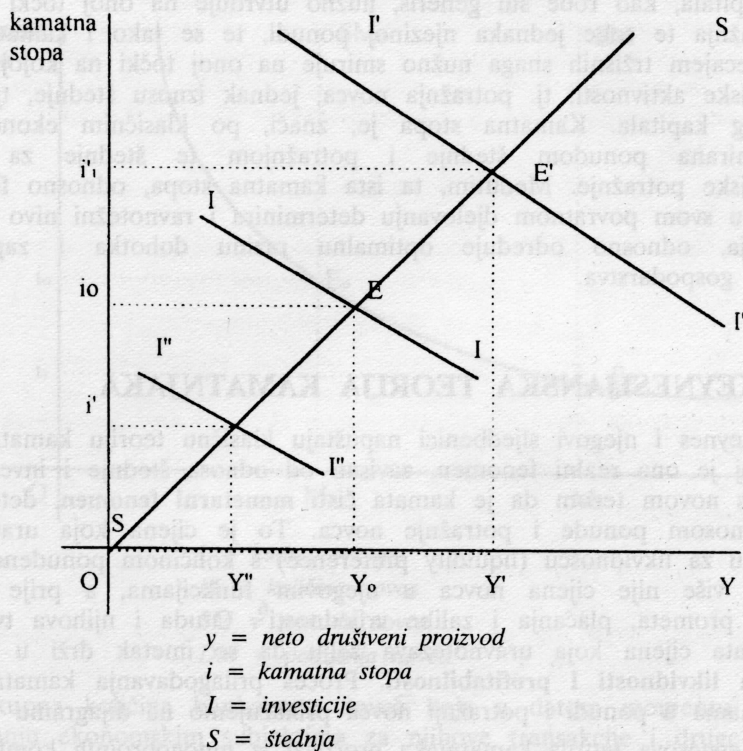
1. KLASIČNA TEORIJA KAMATNJAKA

Kamata je, po predstavnicima klasične škole ekonomske znanosti,¹ realan fenomen i to fenomen koji utječe na sva privredna kretanja. Visina kamatne stope je određena odnosima štednje i investicija. Jednakost štednje i investicija je istodobno i osnovni uvjet privredne ravnoteže, kako opće tako i posebnih. Ova jednakost se uspostavlja automatski na tržištu novca i to zahvaljujući prije svega samoregulirajućem **mehanizmu kamatne stope**. Pri tom klasičari polaze od Sayovog zakona tržišta², po kojem se proizvodi razmjenjuju za proizvode, tako da je svaka ponuda ujedno i potražnja. Prodavatelji se pojavljuju kao kupci i svi kupci kao prodavatelji, te prema tome svaka ponuda stvara vlastitu potražnju u istom monetarnom iznosu, a i svaka potražnja na tržištu ima svoju vlastitu ponudu. Isto se dešava i na parcijalnom tržištu novca, gdje se nudi novac u obliku štednje s jedne strane, a traži novac za investicije s druge strane. Osnovni misao ovog jednostavnog razmatranja o međuzavisnosti ponude i potražnje je tvrdnja da slobodno tržišno gospodarstvo ne može zapasti u krizu hiperprodukcije, s obzirom da svaka ponuda roba, usluga i novca sama sebi stvara potražnju roba, usluga i novca, tako da se sav dohodak koji nisu potrošili članovi društva, tj. štednja, vrlo jednostavno i bez poteškoća plasira u investicije uz plaćanje kamata kao odštete za produktivnu upotrebu tuđeg dohotka.³

Proces prilagođavanja kamatnih stopa promjenama u štednji i investicijama prikazujemo na dijagramu br. 1. Promatrajući prikazani dijagram može se zapaziti da krivulju ponude novca S-S siječe krivulja potražnje novca (I-I) u točki E, uz kamatnu stopu od $i_0=3\%$. To je ravnotežna "prirodna" kamatna stopa, koja je uvjetovana realnim kretanjem uštedenog dohotka i investicijske potražnje. Prirodna kamata je, dakle, ona kamata kod koje su ponuda uštedenih realnih dobara i potražnje tih dobara za investicije jednake.⁴

- 1 U najznačajnije predstavnike klasične škole ubrajamo: A. Smith, D. Ricardo, G. Cassel, K. Wicksell, D. Davidson, E. Lindhal, B. Ohlin, G. Myrdal, M. Friedman, Philip Cagin i dr.
- 2 J.B.Say: *Traite d'économie politique*, Paris, 1803.
- 3 G. Cassel: *The Nature and Necessity of Interest*, London, Macmillan 1956.
- 4 K. Wicksell: *Lectures of Political Economy*, London, 1946. str. 193.

Dijagram br. 1
Odnos štednje i investicije

Međutim, ako investicijska potražnja ispolji tendenciju porasta, na dijagramu označena novom krivuljom $I'-I'$, kamatna stopa počinje rasti, što daje podstreka štednji, a smanjuje izdatke za osobnu potrošnju. Smanjenje potrošačke potražnje i porast kamatne stope destimulativno djeluje na investicijsku aktivnost tako da će se ova zaustaviti prije nego se iscrpi raspoloživa štednja i privreda prijeđe u stanje inflacije. I obrnuto, u slučajevima popuštanja investicijske djelatnosti, na dijagramu označen $I''-I''$, kamatna stopa počinje padati; pad kamatne stope destimulira štednju, a proširuje potražnju za osobnom potrošnjom. Ovim sada nastupa automatski podstrek investicijskoj aktivnosti, preko pada kamatne stope i širenja potrošačke potražnje, što ne dozvoljava privredi da prijeđe u stanje deflacije, uz pojavu nezaposlenosti i neiskorištenih privrednih resursa. Na taj način **automatska osjetljivost kamatne stope**⁵ treba predstavljati garanciju da

5 S. Komazec: Novac, kredit i kamata, Šibenik, 1975. str. 29.

će sva raspoloživa akumulacija biti zaista investirana, uz nemogućnosti pojave raskoraka u kretanju štednje i investicija.

Izloženo jasno ukazuje kako se u tržišnom gospodarstvu cijena roba, pa i kapitala, kao robe sui generis, nužno utvrđuje na onoj točki na kojoj je potražnja te robe jednaka njezinoj ponudi, te se tako i kamatna stopa pod utjecajem tržišnih snaga nužno smiruje na onoj točki na kojoj je iznos investicijske aktivnosti, tj. potražnja novca, jednak iznosu štednje, tj. ponudi novčanog kapitala. Kamatna stopa je, znači, po klasičnim ekonomistima, determinirana ponudom štednje i potražnjom te štednje za potrebe investicijske potražnje. Međutim, ta ista kamatna stopa, odnosno fluktuacije u njoj, u svom povratnom djelovanju determinira i ravnotežni nivo štednje i investicija, odnosno određuje optimalnu razinu dohotka i zaposlenosti tržišnog gospodarstva.

2. KEYNESIJANSKA TEORIJA KAMATNJAKA

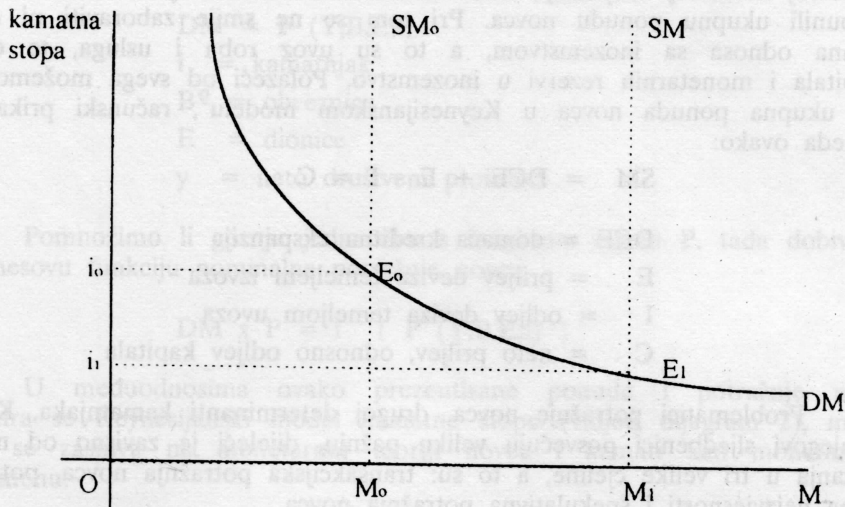
Keynes i njegovi sljedbenici napuštaju klasičnu teoriju kamatne stope, po kojoj je ona realni fenomen, zavisan od odnosa štednje i investicija, te polaze s novom tezom da je kamata čisti **monetarni fenomen**, determiniran međuodnosom ponude i potražnje novca. To je cijena koja uravnotežava potražnju za likvidnošću (liquidity preference) s količinom ponuđenog novca. Kamata više nije cijena novca u njegovim funkcijama, a prije svega u funkciji prometa, plaćanja i zalihe vrijednosti⁶. Otuda i njihova tvrdnja da je kamata cijena koja uravnotežava želju da se imetak drži u različitim oblicima **likvidnosti i profitabilnosti**. Proces prilagođavanja kamatnih stopa promjenama u ponudi i potražnji novca prikazujemo na dijagramu 2.

Keynesova teorija kamatnjaka proizlazi iz mnogobrojnih kombinacija u odnosima ponude i potražnje novca, kao što je i prikazano u dijagramu 2. Kamatna stopa (kamatnjak) je determiniran u točki gdje se krivulja ponude novca presijeca krivuljom potražnje novca, a to su u dijagramu točke E₀ i E₁. Ako se ponuda novca uvećava, primjerice od S_{M0} na S_{M1}, kamatna stopa će pasti od i₀ prema i₁. I obrnuto, ako se potražnja novca uvećava, tada će kamatna stopa početi rasti. Prema tome, kamatna stopa, je, bar u kratkom roku, determinirana kretanjima na tržištu novca⁷.

6 "Kamata je naknada za žrtvu da se novac zamijeni za neko manje likvidno dobro za određeno vrijeme". J.M.Keynes: The General Theory of Employment, Interest and Money, London, 1936.

7 D.C.Colander: Economics, Boston, 1993., str. 313.

Dijagram br. 2
Odnos ponude i potražnje novca

i = kamatna stopa
 M = količina novca
 SM = ponuda novca
 DM = potražnja novca

Ukupna količina bankovnog novca koja u datom momentu stoji na raspolaganju ekonomskim subjektima za njihove transakcije i druge potrebe nazivamo **ponudom novca**. Glavni izvor ponude novca je gotovinska rezerva, tj. suma gotovog novca koja se formira u bankama putem prikupljanja novčanih depozita⁸, a povećava monetarno kreditnom multiplikacijom. Uostalom i najveća suma novca suvremenog kreditnog novca se stvara putem **monetarno-kreditne multiplikacije**, što de facto predstavlja domaću kreditnu ekspanziju, pa se, prema tome, može reći da je ponuda suvremenog kreditnog novca, o kojoj Keynes i govori, determinirana obujmom domaće kreditne ekspanzije.

Prethodno rečeno bi bilo sasvim točno ukoliko bi se radilo o privredi zatvorenog tipa. Budući da je to danas samo hipotetični slučaj to pri razmatranju izvora ponude novca moramo uzeti u obzir i druge relevantne determinante, a prije svega one koje se tiču međunarodne razmjene roba i

8 "Držanje ukupne gotovine u obliku novčanica i kovanog novca kod sebe i u obliku depozita kod centralne banke se u bankarskom žargonu zove držanjem gotovinske rezerve - monetarne baze". A Stranjak: Monetarne financije, P.K.K. Mostar, 1979., str. 372.

kretanja kapitala. Tu bi se prvo, po Keynesijancima, trebala uzeti izvorna primanja ostvarena izvozom roba i usluga u inozemstvo, i drugo, neto priljev kapitala iz inozemstva. Dakle, domaćem izvoru ponude novca, domaćoj kreditnoj ekspanziji, treba dodati i ova dva vanjska izvora kako bi dopunili ukupnu ponudu novca. Pri tom se ne smije zaboraviti ni druga strana odnosa sa inozemstvom, a to su uvoz roba i usluga, te odljev kapitala i monetarnih rezervi u inozemstvo. Polazeći od svega možemo reći da ukupna ponuda novca u Keynesijanskom modelu⁹, računski prikazano, izgleda ovako:

$$SM = DCE + E - I = C$$

DCE = domaća kreditna ekspanzija

E = priljev deviza temeljem izvoza

I = odljev deviza temeljom uvoza

C = neto priljev, odnosno odljev kapitala

Problematici potražnje novca, drugoj determinanti kamatnjaka, Keynes i njegovi sljedbenici posvećuju veliku pažnju, dijeleći je zavisno od motiva držanja u tri velike cjeline, a to su: transakcijska potražnja novca, potražnja zbog neizvjesnosti i špekulativna potražnja novca.

$$DM = L1 + L2 + L3$$

Transakcijska ili poslovna potražnja novca je uvjetovana rastom dohodaka proizvodnih i potrošačkih jedinica, te kretanjem i visinom kamatne stope.

$$L1 = f(Y, i)$$

Potražnja novca zbog **neizvjesnosti i rizika** življenja je također uvjetovana rastom dohodaka i očekivanih kretanja kamatnjaka, tj. $L2 = f(Y, i)$. I ovdje se radi o transakcijskim motivima za slučaj rizika i neizvjesnosti zbog bolesti, smrti, stečaja, itd., pa je sasvim logično što se ova potražnja zbraja poslovnoj potražnji novca.

Špekulativna potražnja je funkcija budućih gospodarskih kretanja, rastuća funkcija kretanja inflacije, kretanja cijena vrijednosnica, a posebice funkcija u kretanju kamatnjaka. Naime, ako se očekuje rast kamatnjaka, i pad cijena obveznica i drugih vrijednosnih papira, tada će pojedinci radije držati depozite nego vrijednosnice. I obrnuto, u slučaju očekivanja pada kamatnjaka, onda postoji preferencija za držanje vrijednosnica, a smanjenje

9 Detaljnije o ovim pogledima vidjeti: J.M.Keynes: Indian Currency and Finance, The Economic Consequences of the Peace, i A Treatise on Money, London, Macmillan and Co. 1930.

potreba za likvidnim sredstvima - liquidity preference, tj. jača špekulativna potražnja za novcem. Znači $L_3 = f(Y, B, E, i)$. Zbrojimo li sve izloženo tada dobivamo ukupnu realnu potražnju novca:

$$DM = F(Y, B, E, i)$$

i = kamatnjak

B = obveznice

E = dionice

y = neto društveni proizvod

Pomnožimo li gornju jednadžbu s indeksom cijana P , tada dobivamo Keynesovu funkciju nominalne potražnje novca:

$$DM \times P = f [P (Y, B, E, i)]$$

U međuodnosima ovako prezentirane ponude i potražnje novca formira se Keynesijanski model kamatne stope (vidjeti dijagram 2), model koji se zasniva na monetarnoj teoriji novca i kamati kao monetarnom fenomenu.

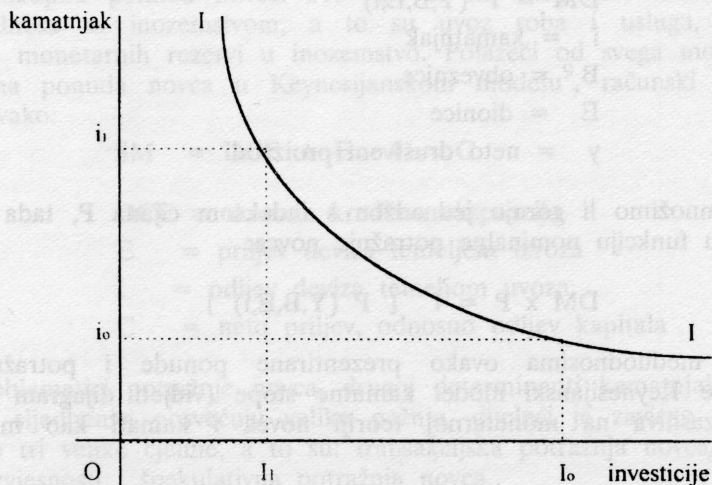
3. UTJECAJ KEYNESIJANSKE TEORIJE NA MONETARNU POLITIKU

Odbacivši Klasičnu teoriju kamatne stope Keynes i njegovi sljedbenici obdaju i klasično učenje o **slobodnom tržišnom gospodarstvu** kao harmoničnom i vječno uravnoteženom gospodarskom sustavu, ističući da i u njemu postoji mnoštvo faktora koji uzrokuju privredne poremećaje - krize hiperprodukcije, te su sukladno tom i u njemu moguće i opće privredne i parcijalne neravnoteže¹⁰.

Polazeći od klasičnog modela raspodjele nacionalnog dohotka Y na štednju S i potrošnju C i Keynesijanska znanost polazi od poznatog klasičnog stava da je jednakost između štednje i investicija, $S = I$, bitan uvjet opće privredne ravnoteže. Ali, za razliku od Klasičara ta se jednakost ne postiže unaprijed, automatski i jednostavno na tržištu novca posredstvom samoregulirajućeg mehanizma kamatne stope, nego naknadno, složeno i uz dosta komplicirani mehanizam multiplikacije investicija, zaposlenosti i dohotka, pri čemu **državna intervencija** u gospodarstvo igra vrlo važnu ulogu.

10 Detaljnije o tome vidjeti: J.M.Keynes: The General Theory of Employment, Interest and Money, London, 1936.

Dijagram br. 3.
Odnos kamatne stope i investicije

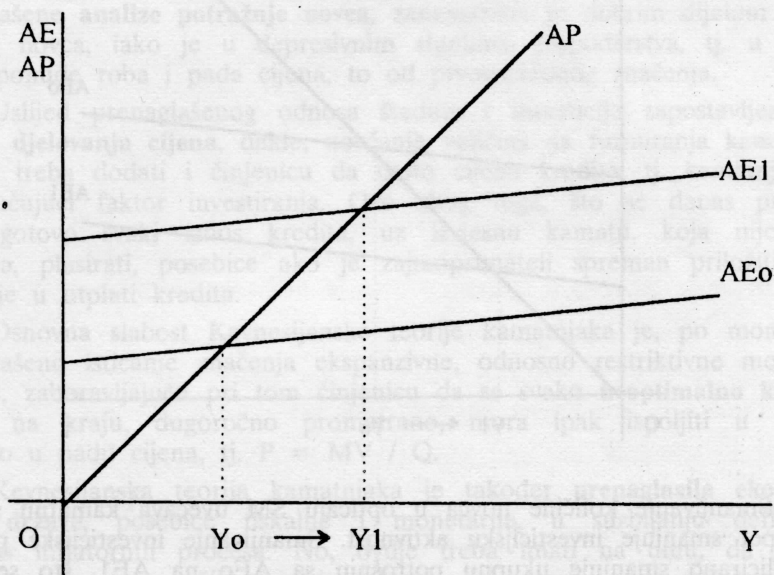
Kamata je, po Keynesijancima, monetarni fenomen zavisan od ponude i potražnje novca. Budući da današnje države, u eri kreditnog novca, imaju veliku moć pri kreiranju i povlačenju novca, to one mogu djelovati i na visini kamatnih stopa. Zato Vladina monetarna politika mora biti podvrgnuta tom cilju, da bi kroz **politiku niske kamate** stimulirala porast investicija, zaposlenosti i nacionalnog dohotka. Djelovanjem na sniženje kamatne stope (vidjeti dijagram 3) država posebno uvećava graničnu efikasnost kapitala (the marginal effience of capital) koja stimulatивно djeluje na poduzetničke investicijske aktivnosti. Ovo istodobno znači i negiranje klasičnog stava o "**neutralnom novcu**" i zastupanju teze o aktivnoj ulozi novca i **aktivnoj monetarnoj politici**.

Monetarna politika predstavlja onaj dio opće ekonomske politike kojom se svjesno regulira ponuda novca u zemlji. Ona može, po Keynesijancima, biti ekspanzivna i restriktivna. **Ekspanzivna monetarna politika** preko svojih instrumenata savlađuje, bolje reći trebalo bi da savlađuje depresiju, odnosno recesiju. Naime, kad poslovi padaju i zaposlenost postaje nedovoljna, centralne banke trebaju preko poslovnih banaka uvećati ponudu novca, odnosno voditi politiku jeftinog novca. Lako dobivanje kredita i niža kamatna stopa djelovat će stimulatивно na ukupnu potrošnju, tj. na investicijsku potrošnju, na osobnu potrošnju, kao i na rashode državnih organa, što će u krajnjoj liniji dovesti do uvećavanja ukupne proizvodnje, neto društvenog proizvoda i zaposlenosti. Računski, Keynesov model možemo prezentirati ovako:

$$SM \uparrow \rightarrow i \downarrow \rightarrow \uparrow \rightarrow Y$$

Rečeno bi mogli i grafički prikazati, što činimo na dijagramu 4.

Dijagram br. 4
Ekspanzivna monetarna politika

AE = ukupna potrošnja
AP = ukupna proizvodnja

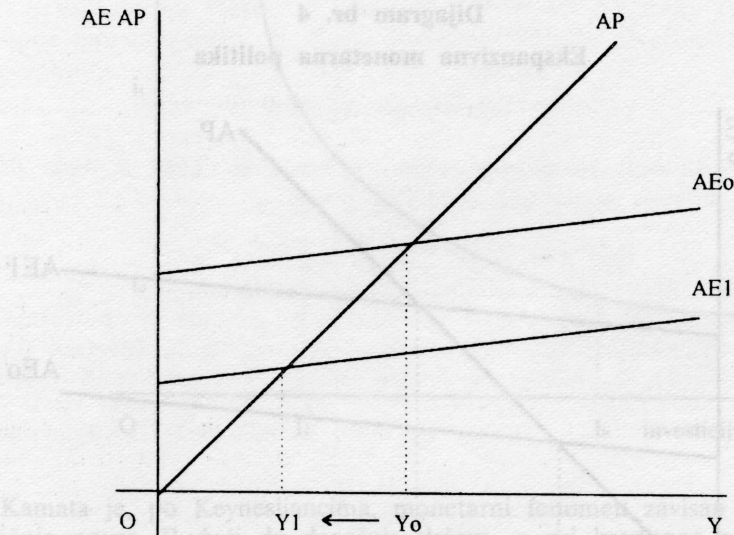
Zahvaljujući ekspanzivnoj monetarnoj politici došlo je do uvećanja ponude novca, pada kamatne stope, uvećanja investicione aktivnosti, te pomjeranja krivulje ukupne potrošnje na gore, tj. od AE_0 prema AE_1 , te sljedstveno tom i uvećanja ukupne proizvodnje i dohotka od Y_0 prema Y_1 .

Ukoliko, pak, ukupna potrošnja zaprijeti da postane suviše velika i kada, kao rezultat pretjerane platežno sposobne potražnje, počne rasti cijena, onda će centralne banke kao organi države posredstvom poslovnih banaka smanjiti ponudu novca. To je **restriktivna monetarna politika**. Smanjivanje količine novca dovodi do toga da je teško dobiti kredite, te da su oni skupi. Politika skupog novca djelovat će destimulativno na investicije, na neto društveni proizvod, na osobnu potrošnju, na rashode organa državne uprave, tj. na ukupnu potrošnju, pa samim tim i na inflatorna kretanja u gospodarstvu. Računski to možemo prikazati ovako:

$$SM \downarrow \rightarrow i \uparrow \rightarrow \downarrow \rightarrow Y \downarrow,$$

odnosno u obliku dijagrama - vidjeti dijagram 5.

Dijagram br. 5 Restriktivna monetarna politika

Smanjivanje količine novca u opticaju SM uvećava kamatnu stopu, a ova opet smanjuje investicijsku aktivnost. Smanjivanje investicijske potrošnje multiplicirano smanjuje ukupnu potrošnju sa AEo na $AE1$, što se veoma nepovoljno i multiplicirano odražava na ukupnu proizvodnju, zaposlenost i neto društveni proizvod, u dijagramu 5 označeno $Y_o - Y_1$.

Keynesa i njegove sljedbenike karakterizira također i pozitivan odnos prema umjerenj inflaciji. U svezi s tim razvili su i teoriju kompenzacije, tj. financiranja investicija emisijom novca u visini razlike koja može nastati između štednje na razini pune zaposlenosti i stvarnih investicija. Ako su stvarne investicije manje od onih koje dopušta štednja na razini pune zaposlenosti njih onda treba uvećati emisijom novca. Ovim se željela kompenzirati slaba zainteresiranost onih koji štede, a nedovoljno investiraju, sa krajnjim ciljem održavanja pune zaposlenosti, jer je, po Keynesijancima, gore izazvati nezaposlenost u jednom osiromašenom svijetu, nego li razočarati rentijere umjerenom inflacijom.

4. KRITIKA KEYNESIJANSKE TEORIJE KAMATNE STOPE

Keynesijanska teorija kamatne stope bila je predmetom mnogih rasprava i analiza, pa je sasvim logično bila hvaljena a i kritizirana. Tako joj se prigovara da je isuviše subjektivna, budući da se zasniva na **subjektivnoj teoriji vrijednosti**.

Ekonomski fenomeni: sklonosti ka potrošnji, sklonosti ka štednji, sklonosti ka investicijama, sklonosti ka gotovini i sl., su ma koliko to bilo dobro i logično objašnjeno, potpuno subjektivno interpretirati. Uslijed prenatlažene **analize potražnje novca**, zanemarena je dobrim dijelom analiza ponude novca, iako je u depresivnim stanjima gospodarstva, tj. u fazama velike ponude roba i pada cijena, to od prvorazrednog značenja.

Uslijed prenatlaženog odnosa štednje i investicija zapostavljena je i **analiza djelovanja cijena**, dakle, novčanih veličina na formiranje kamatnjaka. Ovome treba dodati i činjenicu da često cijena kredita, tj. kamatnjak nije ni odlučujući faktor investiranja. Ovo zbog toga, što se danas praktično može gotovo svaki iznos kredita, uz izvjesnu kamatu, koja nije nikad prirodna, plasirati, posebice ako je zajmoprimalatelj spreman priložiti čvrste garancije u otplati kredita.

Osnovna slabost Keynesijanske teorije kamatnjaka je, po mom sudu, prenatlaženo isticanje značenja ekspanzivne, odnosno restriktivne monetarne politike, zaboravljajući pri tom činjenicu da se svako **neoptimalno kreiranje novca**, na kraju, dugoročno promatrano, mora ipak ispoljiti u porastu, odnosno u padu cijena, tj. $P = MV / Q$.

Keynesijanska teorija kamatnjaka je također **prenatlasi ekonomsku ulogu države**, posebice fiskalne i monetarne, u suzbijanju deflatornih, odnosno inflatornih procesa. No, ovdje treba imati na umu, da je J.M. Keynes, većinu svog životnog i radnog vijeka, proveo u vrijeme velikih svjetskih nemira i sl., pa je sasvim logično što su predmet njegovih analiza bile krize, ratovi, nezaposlenost i druga depresivna gospodarska stanja, koja su se u to vrijeme jedino i mogla, bar u početnoj fazi, suzbijati jačanjem ekonomske uloge države i državnog gospodarstva uopće.

Slabost Keynesijanske koncepcije kamatne stope se ogleda i u tome što je zanemarila formiranje i djelovanje **kamatnjaka na dugoročne kredite**. Keynes je bio svjestan da je to težak i dosta složen fenomen, posebice ako se ima na umu da dugoročna kamatna stopa ne zavisi samo od monetarne politike, već i od dugoročnih, a dosta nestabilnih kretanja graničnih profitnih stopa. Upravo u tome što država nije u stanju kontrolirati dugoročnu kamatnu stopu, Keynes i vidi osnovni problem u održavanju ukupne potrošnje na dovoljnoj razini da se osigura puno korištenje proizvodnih resursa, puna zaposlenost i maksimalna reprodukcija dohotka.

Većina navedenih slabosti Keynesijanskog modela monetarnog reguliranja bi se, po momo sudu, mogla riješiti kreiranjem **optimalno-strateške stope monetarnog rasta** za svako gospodarstvo posebice. Veličina ove stope bi trebala biti funkcija realne stope porasta društvenog proizvoda date zemlje, korigirana za nemonetarni porast cijena. Na ovaj

način bi ukupna količina novca rasla po stabilnoj konstantnoj stopi, te osiguravala stabilne monetarne okvire za uravnotežen ekonomski rast, a da se pri tome ne bi ulazilo ni u inflatorna, niti pak u deflatorna kretanja.

Oko dugoročno projektirane optimalno-strateške stope monetarnog rasta bi oscilirale godišnje, kvartalne i mjesečne stope monetarnog rasta date zemlje. Te oscilacije bi trebale parcijalno kompenzirati eventualno moguće inflacijske - recesijske šokove, jer bi u suprotnom potpuna neutralizacija tih šokova ugrozila vitalne gospodarske funkcije sa dugoročnim stagflacijskim posljedicama, dok bi odsustvo bilo kakve neutralizacije produciralo velike ekonomske-socijalne gubitke.

LITERATURA

1. G.Ackley: Macroeconomic Theory, The Macmillan, Co. New York, 1966.
2. M.Friedman: Studies in Quantity Theory of Money, Chicago, 1958.
3. G.Cassel: The Nature and Necessity of Interest, London, Macmillan 1956.
4. D.C.Colander: Economics, Boston, 1993.
5. F.Hayek: Unemployment and Monetary Policy, San Francisko, 1979.
6. J.M.Keynes: The General Theory of Employment, Interest and Money, London, 1936.
7. J.M.Keynes: Indian Currency and Finance, The Economic Cosequences of the Peace, i A Treatise on Money, London, Macillan and Co. 1930.
8. S.Komazec: Novac, kredit i kamata, Šibenik, 1975.
9. A.Stranjak: Monetarne financije, Mostar, 1980.
10. J.Tobin: Money, Capital and other Stores of Value, American Economic review, 1961.
11. J.B.Say: Traité d'économie politique, Paris, 1803.
12. K.Wicksell: Lectures of Political Economy, London, 1946.

Halid Konjhodžić, PhD

Professor

Faculty of Tourism and Foreign Trade, Dubrovnik

KEYNES'S THEORY ON INTEREST AND ITS' INFLUENCE ON MONETARY POLICIES

Summary

Keynes's theory on interest rates and its' influence on monetary policies are the subject of analysis in this paper. According to Keynes, interest is a first-rate monetary phenomenon, dependent on the offers and demands of liquid resources, a phenomenon which very strongly influences economic movement within a country and in the world. An essential condition for a well-balanced economy is equality in savings and in investments. This equality is not obtained automatically, by means of interest rates on the money market, rather gradually and with effort, alongside the complicated mechanism of multiple investment, individual consumerism, employment and income, which again according to Keynes is possible to secure through the active economic policies of a country, in which monetary policies play a very significant role.

Key words: *interest, money offers, money demands, multiplier, optimal rate, expansionist monetary policy, restrictive monetary policy*

UVOD

U konstelaciji suvremenih međunarodnih ekonomskih odnosa, izlazak na svjetsko tržište predstavlja za svaki gospodarski subjekt iznimno važan cilj, jako izraženu potrebu, složenu i odgovornu zadaću. Stavlja potrebu za suradnjom s međunarodnim tržištem, subjektima i čimeljinama koji djeluju na njemu danas je postala gotovo neizbježna, čak i za one poslovne